

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobce: **V. S.**
zastoupen JUDr. Davidem Šmídem, Ph.D., advokátem
se sídlem třída náměstí Winstona Churchilla 1800/2, 130 00 Praha 3 -
Žižkov

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 10. 2018, č. j. OAM-91/ZA-ZA11-P-15-R2-2017, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

I. Předmět řízení

1. Shora označeným rozhodnutím žalovaného nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana dle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Uvedené rozhodnutí napadl žalobce včas podanou žalobou, v níž namítal, že žalovaný v řízení o udělení mezinárodní ochrany porušil ustanovení § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu a ustanovení § 2, § 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), ve spojení s článkem 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011 (dále jen „kvalifikační směrnice“).
3. Žalobce namítá, že žalovaný vydal napadené rozhodnutí na základě nesprávně zjištěného skutkového a právního stavu, neboť nesprávně posoudil skutkový stav zjištěný v předcházejícím řízení (rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 5. 2017 bylo soudem zrušeno). Uvedl, že žalovaný nijak nezohlednil skutečnost, že žalobce neměl v předcházejícím řízení důkazy o povinnosti nastoupit vojenskou službu a bojovat ve válce na východě Ukrajiny. Povolovací rozkazy byly vydány až po skončení prvního azylového řízení (dva povolovací rozkazy jsou ze dne 11. 3. 2015 a ze dne 19. 11. 2015, poslední je až ze dne 4. 10. 2016) a žalovaný pochybil, když předchozí a nové řízení považoval za totožné, aniž by objektivně zkoumal nové důkazy. Z nich přitom vyplývá, že žalobce bude muset nastoupit do armády a nasadit život ve válce na východě Ukrajiny. Zdůraznil, že Ukrajina je ode dne 28. 11. 2018 ve válečném stavu.
4. Dále žalobce uvedl, že dne 17. 3. 2018 se mu v České republice (dále také jen „ČR“) narodila dcera, rovněž žadatelka o udělení mezinárodní ochrany, její řízení je zdejším soudem vedeno pod sp. zn. 43 Az 29/2018. Její matkou je státní příslušnice Ukrajiny, bytem jako žalobce, která společně se svými syny z prvního manželství také žádá v ČR o udělení mezinárodní ochrany, uvedené řízení je zdejším soudem vedeno pod sp. zn. 43 Az 28/2018.
5. Žalobce nesouhlasí se závěrem žalovaného, že situace na východě Ukrajiny je normalizovaná. Ohledně bojů na východě Ukrajiny odkázal na webové články ze sdělovacích prostředků z poslední doby (např.: www.ceskenoviny.cz; www.novinky.cz; zpravy.aktualne.cz/zahranici/boje-na-vychode-ukrajiny).
6. Žalobce zároveň obecně poukázal na základní zásady správního řízení a nutnost eurokonformního výkladu ustanovení zákona o azylu. Namítl, že žalovaný při aplikaci ustanovení §§ 12, 14 a 14a zákona o azylu nezohlednil požadavky vyplývající z čl. 4 kvalifikační směrnice. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný ve svém vyjádření popřel oprávněnost podané žaloby. Uvedl, že námitky žalobce neprokazují nezákonnost napadeného rozhodnutí a nemohou zpochybnit žalovaným učiněné závěry. Odkázal na obsah správního spisu a vyjádřil přesvědčení, že se v důkazním řízení zabýval vším, co žalobce sdělil, zjistil skutečný stav věci a opatřil si všechny podklady potřebné pro své rozhodnutí. Napadené rozhodnutí podrobně a srozumitelně odůvodnil a vzal přitom v úvahu celý azylový příběh žalobce.
8. Stejně jako v odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatoval, že povinnost nastoupit vojenskou službu a případný postih za nenastoupení k této službě nelze považovat za pronásledování ze strany státní moci, neboť se jedná o zákonem danou povinnost občana vůči státu, která existuje i v některých evropských zemích s vyspělými demokratickými standardy. V souvislosti s problematikou výkonu vojenské služby na Ukrajině na

doplnění odkázal na Informaci MZV ČR č. j. 115045-LPTP ze dne 22. ledna 2018, kde se mimo jiné uvádí, že vojáci základní vojenské služby nejsou povoláváni do zóny ATO (bojových operací), zde mohou sloužit pouze dobrovolně. Dále ve většině případů službu povolávání nenastoupí, protože se vyhýbají převzetí, což ale není kvalifikováno jako trestný čin a vojenská GP se tím tudíž nezabývá. Nadto občané dlouhodobě žijící v zahraničí nejsou povoláváni, povolávací rozkaz jim totiž nelze předat, což je i případ žalobce (osobně žádný povolávací rozkaz nepřevzal). V roce 2014 byl na Ukrajině opět zaveden institut alternativní služby, která je vykonávána v nemocnicích, proto žalobce případně může využít i této možnosti. Od roku 2015 v zemi původu také nebyla vyhlášena žádná další mobilizace, naopak probíhala demobilizace. V současné době na východoukrajinské frontě již nejsou žádní mobilizovaní vojáci, pouze dobrovolníci a profesionální příslušníci armády (na základě smlouvy s armádou). Vojáci základní vojenské služby nejsou od podzimu roku 2014 povoláváni do oblasti bojů na východě země (viz Informace OAMP ze dne 14. září 2018 – Ukrajina - Situace v zemi). Z aktuálních informací o zemi původu vyplývá, že v listopadu vyhlášený válečný stav na Ukrajině byl ukončen dne 26. 12. 2018. Žalobce před vycestováním ze země původu žil v Zakarpatské oblasti, která je pod kontrolou centrální ukrajinské vlády a kde ani v lednu 2019 žádný ozbrojený konflikt neprobíhal. V průběhu správního řízení tedy žalovaný nezjistil, že by žalobci hrozilo *reálné* nebezpečí vážné újmy tak, jak je požadováno v § 14a zákona o azylu. Podle přesvědčení žalovaného napadeným rozhodnutím ani nedošlo k závažnému zásahu do jeho rodinného či soukromého života, neboť žalobce může svůj rodinný život s partnerkou (státní příslušnicí Ukrajiny) a nezl. dcerou A. S. realizovat v zemi původu. V této souvislosti žalovaný poukázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003, ze dne 28. 4. 2011 č. j. 1 Azs 5/2011 či ze dne 8. 6. 2011, č. j. 2 Azs 8/2011, kde se mimo jiné uvádí, že ustanovení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, resp. napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi. Na Ukrajině rovněž žije žalobcova matka a děti. Dle názoru žalovaného, žalobce nebyl v průběhu správního řízení zkrácen na svých právech, přičemž nesplňuje podmínky pro udělení určité formy mezinárodní ochrany. Navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Skutkové a právní závěry krajského soudu

9. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek ve smyslu § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. Učinil tak při jednání.

A. Skutkový stav věci

10. Z obsahu předloženého správního spisu soud ověřil následující rozhodné skutečnosti.
11. Žalobce poprvé požádal o udělení mezinárodní ochrany na území ČR dne 27. 1. 2015. Rozhodnutím žalovaného ze dne 29. 4. 2015 nebyla žalobci mezinárodní ochrana udělena. Žalobcovu žalobu proti uvedenému rozhodnutí zamítl Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 31. 10. 2016, č. j. 49 Az 63/2015-41. Kasační stížnost žalobce odmítl Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 13. 12. 2016, č. j. 6 Azs 291/2016-33.
12. Dne 31. 1. 2017 podal žalobce opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž a v rámci pohovoru provedeného dne 2. 2. 2017 uvedl, že má ukrajinskou národnost i

státní příslušnost, je pravoslavného vyznání, nikdy nebyl politicky organizována ani jakkoli politicky aktivní. Je rozvedený, má dvě děti, které žijí na Ukrajině. Ve vlasti žil až do svého odjezdu v Zakarpatské oblasti. Vlast opustil naposledy v květnu 2008, přijel do ČR na pracovní vízum (v minulosti v ČR pobýval v roce 2005 nebo 2006). O mezinárodní ochranu v ČR neúspěšně žádal již v roce 2015. Opakovaně o mezinárodní ochranu požádal proto, že mu byla zasílána předvolání do armády, a dále proto, že mu hrozí trest za neplacení alimentů. Jeho matka předvolání do armády nepřebírala (proto se o nich nezmínil v předchozím řízení), dozvěděl se o nich v průběhu roku 2015, to byl již v ČR. V případě návratu do vlasti se nemá kam vrátit. V rámci pohovoru žalobce potvrdil, že do ČR odjel za prací. Během svého pobytu v ČR se s manželkou rozvedl. Poté, co mu skončila platnost víza, nechal si udělat falešný rumunský pas a bylo mu řečeno, že se nebude muset vracet na Ukrajinu. Potom byl ale s falešným dokladem zadržen. Protože se neměl na Ukrajinu kam vrátit, a rovněž se obával trestu za neplacení alimentů, požádal o mezinárodní ochranu v ČR. Navíc na Ukrajině začala válka a obával se, že by mohl být odveden do armády. K poznámce žalovaného, že v předchozím řízení se o možnosti odvodu na vojenskou službu nezmínil, žalobce uvedl, že v té době nevěděl, co mu domů chodí za dopisy. Matka mu to sdělila někdy v létě 2015, kdy již musela předvolání přebírat. Poslední obdržela v prosinci roku 2016. Předvolání nemá u sebe, ale ví, že je v nich uvedeno, že v případě nedostavení se, jde o trestný čin dezerce. Odmítá nastoupit vojenskou službu, protože nemá za co bojovat.

13. Žalovaný poté rozhodnutím ze dne 9. 5. 2017 řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany zastavil podle § 25 písm. i) zákona azylu z důvodu nepřipustnosti žádosti podle § 10a písm. e) zákona o azylu s odůvodněním, že žalobce neuvedl žádnou novou skutečnost ve smyslu zákona o azylu, která by odůvodňovala opětovné vedení správního řízení a hodnocení důvodů odchodu žalobce z vlasti a jeho obav z návratu do ní. Uvedené rozhodnutí napadl žalobce žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové, který svým rozsudkem ze dne 13. 8. 2018, č. j. 29 Az 49/2017-47 rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení s odůvodněním chybné aplikace ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu na případ žalobce. Uvedl, že žalobce v průběhu správního řízení o jeho druhé žádosti o mezinárodní ochranu sdělil správnímu orgánu nové skutečnosti, a to obavy z povolání k výkonu vojenské služby v ukrajinské armádě z důvodu opakovaných předvolání na základě zaslaných povolávacích rozkazů, které přezvala jeho matka v průběhu roku 2015, a žalovaný se touto skutečností musí zabývat.
14. Žalovaný po vrácení mu věci k dalšímu řízení opětovně posoudil žalobcovu opakovanou žádost ze dne 31. 1. 2017 a napadeným rozhodnutím mu neudělil mezinárodní ochranu dle §§ 12 až 14b zákona o azylu.
15. Součástí správního spisu jsou dále informace shromážděné žalovaným ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Konkrétně žalovaný při posouzení žádosti žalobce kromě jeho výpovědi vycházel z Informace MZV ČR č.j. 110372/2018-LPTP ze dne 16. 5. 2018 - Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, Návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí; Informace OAMP Ukrajina – Situace v zemi – Politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby, ze dne 14. 9. 2018; Zprávy Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině v období od 16. 8. až 15. 11. 2017, ze dne 12. 12. 2017; Zprávy Freedom House – Svoboda ve světě 2018 – Ukrajina z ledna

2018; Výroční zprávy Human Rights Watch 2018 – Ukrajina, ze dne 18. 1. 2018 a Výnosu prezidenta Ukrajiny č. 411/2016 ze dne 26. 9. 2016 „O propuštění do zálohy vojáků vojenské služby podléhajících odvodu během mobilizace...“. Žalovaný rovněž vycházel ze spisového materiálu k předchozí žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany (z roku 2015).

16. Žalobce nevyužil možnosti ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu se s uvedenými podklady pro rozhodnutí seznámit, vyjádřit se k nim či navrhnout doplnění podkladů.
17. Při jednání soudu zástupci účastníků odkázali na svá písemná podání a setrvali na svých návrzích. Soud provedl žalobcem předložené důkazy – kopie tří povolávacích rozkazů ze dne 11. 3. 2015, 19. 11. 2015 a 4. 10. 2016 spolu s kopií překladu shodného textu předvolání do českého jazyka. Po jejich zhlédnutí pověřená pracovnice žalovaného upozornila na skutečnost, že na všech rozkazech je ručně přepsáno datum, resp. rok (na předtištěném roku vydání 2012 je ručně provedena oprava dvakrát na rok 2015 a jednou na rok 2016). Dále odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž se žalovaný otázkou povolání k výkonu vojenské služby zabýval, přičemž ji azylově relevantní neshledal.
18. Žalobce sdělil, že povolávací rozkazy mu zaslala jeho matka, originály má někde u sebe doma a mohl by je doložit. Doplnil, že v ČR má dceru, která se zde narodila, má zde i přítelkyni, matku své dcery, a proto se na Ukrajinu nemůže vrátit a opustit je.
19. Zástupce žalobce k dotazu soudu uvedl, že si není vědom skutečnosti, že by viděl originály těchto povolávacích rozkazů, žalobcem mu byly předloženy již kopie spolu s kopií překladu.
20. Soud poté konstatoval, že je mu z úřední činnosti známo, že rozsudkem zdejšího soudu ze dne 16. 10. 2019, č. j. 43 Az 29/2018-39 byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 8. 2018 o neudělení mezinárodní ochrany ve věci nezletilé dcery žalobce A. S., narozené dne 17. 3. 2018, a rozsudkem ze dne 16. 10. 2019, č. j. 43 Az 28/2018-54 byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 8. 2018, kterým bylo řízení o udělení mezinárodní ochrany ve věci přítelkyně žalobce (matky jeho nezletilé dcery) paní O. S. a jejích dvou nezletilých synů z prvního manželství zastaveno podle § 25 písm. i) zákona o azylu, z důvodu nepřípustnosti žádosti dle § 10 a) odst. 1 písm. e) zákona o azylu.
21. Zástupce žalobce k výše uvedené skutečnosti doplnil, že v případě nezletilé dcery žalobce Nejvyšší správní soud již rozhodl odmítnutím kasační stížnosti pro nepřijatelnost.

B. Právní úprava

22. Mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li správní orgán, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, § 13 nebo § 14, udělí žadateli přednostně azyl. Pokud dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, posoudí, zda žadatel nesplňuje alespoň důvody k udělení doplňkové ochrany.
23. Podle § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání

určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

24. Z obsahu předloženého správního spisu vyplývá, že žalovaný se případem žalobce podrobně zabýval, posuzoval jeho azylový příběh na základě jeho výpovědí učiněných v řízení o mezinárodní ochraně a na základě výše uvedených informací o zemi původu. Po provedeném přezkumném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba **není důvodná**.
25. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, jaký ve správním řízení zjištěný skutkový stav vzal žalovaný za rozhodný, jaké podklady pro rozhodnutí opatřil, a jak uvážil o pro věc zásadních a podstatných skutečnostech při hodnocení zákonných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany podle §§ 12 až 14b zákona o azylu. Krajský soud konstatuje, že smyslem soudního přezkumu není podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto soud může v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí na toto odůvodnění odkazovat (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, nebo rozsudek stejného soudu ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47).
26. Žalobce ve své žalobě ve vztahu k neudělení azylu dle § 12 písm. a) zákona o azylu žádné konkrétní žalobní námitky neuplatnil. Krajský soud proto pouze v obecné rovině konstatuje, že žalobce výslovně uvedl, že nemá žádné politické přesvědčení, nebyl členem žádné politické strany ani zastáncem určitých politických názorů. Důvody svého odchodu z Ukrajiny s touto problematikou rovněž nespojoval, aplikace ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu proto na žalobce nedopadá.
27. Krajský soud rovněž neshledal, že by žalobce mohl mít důvodnou obavu z pronásledování pro některý z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, jejichž výčet je taxativní a nelze je rozšiřovat o důvody další. Žalobce ze své vlasti legálně odcestoval do ČR již v roce 2008 za účelem výkonu práce. Za důvod své opakované žádosti o mezinárodní ochranu uvedl obavu z povolání k výkonu vojenské služby v ukrajinské armádě a obavu z trestu za neplacení alimentů.
28. Krajský soud po provedeném přezkumném řízení neshledal v postupu žalovaného a meritorním posouzení opakované žádosti žalobce žádné pochybení, souhlasí proto s učiněným závěrem žalovaného, že žalobcem uváděné důvody žádosti o mezinárodní ochranu nelze hodnotit ani jako důvodné obavy z pronásledování z azylově relevantních důvodů ve smyslu ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. Uvedenému posouzení se žalovaný podrobně věnoval na straně 4 až 6 napadeného rozhodnutí, kde se řádně a v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu a dřívější judikaturou Vrchního soudu v Praze, kterou příléhavě aplikoval, vypořádal s obavou žalobce z povolání do ukrajinské armády a jeho neochotou účastnit se bojů ve východní části Ukrajiny. S uvedeným posouzením se krajský soud ztotožňuje a shrnuje, že branná povinnost je zcela legitimní i podle mezinárodních úmluv, jimiž je Česká republika vázána (Ženevské úmluva, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod). Krajský soud proto rovněž odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. na jeho rozsudek ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004-49, v němž se uvádí: „Odmítání nástupu k výkonu vojenské služby, která je ve státě původu povinná, nelze bez dalšího považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, zvláště není-li takové odmítání spojeno s reálně projeveným

politickým přesvědčením nebo náboženstvím“, nebo na rozsudek ze dne 7. 8. 2012, čj. 2 Azs 17/2012-44, v němž je uvedeno: „*Samotné odmítání vojenské služby odůvodněné obavou z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu.*“ Jak dále shledal Nejvyšší správní soud např. v usnesení ze dne 27. 5. 2015, čj. 2 Azs 52/2015-52: „*Sama o sobě nemůže být povinnost vykonat vojenskou službu, a to ani případně ve skutečném bojovém nasazení, považována za azylově relevantní důvod, neboť takováto povinnost je běžná v řadě demokratických států s vysokým standardem ochrany základních práv.*“ Výše uvedené závěry lze nepochybně vztáhnout i na projednávanou věc. Žalobce v průběhu správního řízení neuváděl, že by odmítání nástupu do armády souviselo s jeho náboženským vyznáním nebo politickým přesvědčením. Uvedl pouze, že v uvedeném nevidí žádný smysl, neví za co a s kým by bojoval. Nadále i podle judikatury Vrchního soudu v Praze (viz např. dle jeho rozsudku ze dne 19. 8. 1994, č. j. 4 A 509/94) platí, že pouhá averze k vojenské službě či strach o život samy o sobě nepředstavují azylově relevantní důvod. Přiměřeně lze odkázat i na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 7. 1994, č. j. 6 A 502/1994-39, podle něhož „*povolávání vlastních občanů k výkonu vojenské služby, byť i způsoby nevybíravými, popř. i vnitřní zákonodárství státu porušujícími, samo o sobě bez přistoupení dalších skutečností není ještě pronásledováním z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro politické přesvědčení ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 498/1990 Sb., o uprchlících.*“

29. Z podkladů založených ve správním spise (Informace OAMP Ukrajina – Situace v zemi – Politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby, ze dne 14. 9. 2018) plyne, že vojenská služba a základní vojenská služba na Ukrajině jsou upraveny několika zákony, základní vojenská služba je povinná, trvá 18 měsíců. Povolávací rozkazy lze na Ukrajině doručovat pouze do vlastních rukou, nikoliv do rukou rodinných příslušníků či obecně na adresu posledního hlášeného pobytu. Pokud tedy dotýčný takové dokumenty vlastnoručně nepřevzme, nejsou považovány za doručené, a neplyne z nich povinnost nástupu vojenské služby ani hrozba trestu za její nenastoupení. Vyhýbání se převzetí povolávacího rozkazu není kvalifikováno jako trestný čin, pokud však (již) povoláný nenastoupí po převzetí povolávacího rozkazu, hrozí trest odnětí svobody 2-5 let. Dokud si však povolávací rozkaz nepřevzme, není trestně postižitelný. Dále se v uvedené informaci uvádí, že na Ukrajině existuje možnost náhradní (civilní, alternativní) vojenské služby, která je obvykle vykonávána v nemocnicích a že v tzv. zóně ATO mohou být nasazení v současné době pouze profesionální vojáci a dobrovolníci. Rovněž z Výnosu prezidenta Ukrajiny č. 411/2016 ze dne 26. 9. 2016 „O propuštění do zálohy vojáků vojenské služby podléhajících odvodu během mobilizace...“ vyplývá, že na východoukrajinské frontě již nejsou žádní mobilizovaní vojáci, ale jenom profesionální vojáci a dobrovolníci. K žalobnímu tvrzení, že Ukrajina je ode dne 28. 11. 2018 ve válečném stavu, krajský soud ve shodě s žalovaným konstatuje, že válečný stav byl dne 26. 12. 2018 ukončen.
30. K výkonu vojenské služby na Ukrajině a trestnímu postihu za její nenastoupení si krajský soud dovoluje dále odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2016, č. j. 2 Azs 135/2016-34, v němž se uvádí, že „*[p]okud stěžovatel vyjádřil obecný politický nesouhlas s účastí na bojových operacích probíhajících na východě Ukrajiny, je v dané věci třeba upozornit na informaci Ministerstva zahraničních věcí ze dne 9. 10. 2015, č. j. 115045/2015-LPTP, ve které se uvádí, že „[p]odmínky výkonu základní vojenské služby jsou*

na Ukrajině standardní. Vojíci základní vojenské služby nejsou povoláváni do zóny ATO (tj. antiteroristické operace), mohou se ale rozhodnout dobrovolně. (...) Vyhýbání se převzetí povolávacího rozkazu není kvalifikováno jako trestný čin. (...) Institut alternativní služby byl v minulém roce znovu zaveden. Vojíci základní vojenské služby mohou odmítnout sloužit například z náboženských důvodů a nastoupit na alternativní službu, klasicky je služba vykonávána v nemocnicích. Na základě rozhodnutí prezidenta Ukrajiny nesmí voják základní služby sloužit v zóně ATO, pokud se k tomu dobrovolně nerozhodne. Pro vyslání do zóny ATO musí voják projít tříměsíčním výcvikem a následně je začleněn do týlu. (...) Jak již bylo uvedeno, ve většině případů službu povolávání nenastoupí, protože se vyhýbají převzetí, což ale není kvalifikováno jako trestný čin a vojenská prokuratura se tím tudíž nezabývá.“ Z citované informace Ministerstva zahraničních věcí tak jasně vyplývá, že případná účast stěžovatele na vojenské operaci probíhající na východě Ukrajiny (tj. antiteroristické operaci) je odvislá od jeho vlastního rozhodnutí, jde v podstatě o dobrovolné rozhodnutí stěžovatele. Nutno zopakovat, že samotná vojenská služba na Ukrajině je hodnocena jako standardní, přičemž navíc existuje i možnost tzv. alternativní služby. S odkazem na tyto skutečnosti, tak nelze v obecném tvrzení stěžovatele týkajícím se odmítání účasti na „politické válce“ na Ukrajině spatřovat konkrétní důvod, který by udělení mezinárodní ochrany jeho osobě odůvodňoval.“ V projednávaném případě si žalobce dosud žádný povolávací rozkaz osobně nepřevzal. Ke své žalobě doložil kopie tří povolávacích rozkazů, které na Ukrajině převzala jeho matka a o nichž se zmínil již ve správním řízení. Na předložených kopiích je, jak upozornila pověřená zástupkyně žalovaného, a soud uvedenou skutečnost potvrzuje, ručně přepsán rok vydání. To by samo osobě ještě nic neznamenal (mohl být použit i starší předtištěný tiskopis), žalobci však nic nebránilo v tom, aby soudu v průběhu dostatečně dlouhé doby řízení před soudem, nejpozději při jednání, předložil jejich originály. To se však nestalo, výmluvu žalobce, že je má někde u sebe a může je předložit, soud nepřijal. Ostatně i zástupce žalobce potvrdil, že mu byly žalobcem předloženy již jen kopie. I pokud by však žalobce předložil originály těchto povolávacích rozkazů, nemělo by to vliv na konečné posouzení žalobcovy obavy, neboť dle výše citované informace o zemi původu předmětné povolávací rozkazy nemají účinky osobního doručení a na žalobce se proto žádný trestní postih nevztahuje.

31. Krajský soud uzavírá, že neochota žalobce nastoupit do armády nebo snaha vyhnout se nástupu do armády není sama o sobě důvodem k udělení mezinárodní ochrany, zejména pokud povinnost ji nastoupit se týká všech obyvatel země bez ohledu na jejich rasu, národnost, náboženství či politické přesvědčení. Jak připomněl žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí s odkazem na Příručku procedur a kritérií pro postavení uprchlíka podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků (Ženeva 1951) a Newyorského Protokolu (1967), vydané UNHCR v Ženevě v září roku 1979, „člověk jasně není uprchlíkem, pokud jeho jediným důvodem pro dezerci či vyhýbání se nástupu vojenské služby je jeho averze vůči vojenské službě nebo strach z boje.“ Požadavek státu na výkon vojenské povinnosti nelze dle ustálené judikatury považovat za pronásledování, jedná se o legitimní požadavek státu na své občany, směřující k obraně státu v případě ohrožení a občané jsou povinni mu vyhovět.
32. Krajský soud rovněž ve shodě se žalovaným uvádí, že obava z trestního postihu za neplacení alimentů nespadá do taxativního výčtu důvodů pro udělení azylu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Nedůvodností uvedené obavy se žalovaný i soudy zabývaly již v rámci první žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany v roce 2015 (viz výše). Krajský soud k uvedené obavě dále doplňuje, že mezinárodní ochrana rozhodně neslouží

k tomu, aby se rodič vyhnul své zákonné vyživovací povinnosti ke svému dítěti a případnému postihu za její neplnění cestou žádosti o azyl v jiné zemi. I v České republice je neplnění vyživovací trestným činem, za který náleží trest odnětí svobody až na dva roky.

33. Napadeným rozhodnutím nedošlo ani k závažnému zásahu do žalobcova soukromého a rodinného života, neboť žalobce jej může spolu s partnerkou i nezletilou dcerou, kterým rovněž nebyla udělena mezinárodní ochrana v ČR, realizovat v zemi původu. Krajský soud konstatuje, že azylové řízení je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území ČR a nelze ho zneužívat k legalizaci pobytu, či využívat k realizaci soukromého a rodinného života, neboť k uvedeným účelům slouží zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, jehož institutů mohl žalobce, při splnění tam stanovených podmínek, nepochybně využít a v minulosti také využil (za účelem pracovní činnosti). V této souvislosti lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005 – 60, v němž se uvádí, že *„Institut azylu není nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jejím představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ azyl neudělit.“*
34. S učiněnými závěry žalovaného, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, se soud plně ztotožňuje.
35. Za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné považuje krajský soud i neudělení azylu dle § 13 zákona o azylu. K udělení azylu dle § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který zohledňuje rodinné vazby a uplatňuje se vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, nebyl v případě žalobce shledán zákonný podklad, neboť není rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle § 12 nebo 14 cit. zákona (ohledně rodinných příslušníků žalobce viz rekapitulace a odůvodnění výše). Ostatně ve vztahu k neudělení azylu dle § 13 zákona o azylu žalobce ničeho nenamítal.
36. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.
37. K otázce posuzování humanitárního azylu krajský soud odkazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003-38, či ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je přitom limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55). Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním

postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48). V již zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, Nejvyšší správní soud uvedl: „Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“ Pokud žalovaný odůvodnil, že při posouzení rodinné, sociální, ekonomické situace, zdravotního stavu a věku žalobce neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, soud považuje učiněný závěr za správný a odpovídající zjištěným skutečnostem.

38. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
39. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
40. Krajský soud konstatuje, že žalobce neuvedl a ani soud nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by žalobci mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma formou uložení nebo vykonání trestu smrti, neboť z podkladových zpráv vyplývá, že Ukrajina patří mezi státy, které trest smrti zrušily, a to pro všechny trestné činy již v roce 2000.
41. Žalovaný se v odůvodnění napadeného rozhodnutí řádně vypořádal i s otázkou neexistence hrozby v podobě mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání s odkazem na výklad těchto pojmů (ve smyslu čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech) Evropským soudem pro lidská práva (viz strana 8 napadeného rozhodnutí).
42. Ve vztahu k ustanovení § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu krajský soud shrnuje, že žalovaný na základě obstaraných informací dospěl k závěru, že na území Ukrajiny neprobíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Je mu samozřejmě známo, že zhoršená bezpečnostní situace přetrvává v Doněcké a Luhanské oblasti, kde probíhají ozbrojené střety mezi ukrajinskými bezpečnostními složkami a místními separatisty, ve zbytku země je však bezpečnostní situace dlouhodobě klidná a stabilní a s

ohledem na poslední místo bydliště žalobce (Zakarpatská oblast na západě země) se ho zhoršená bezpečnostní situace vůbec netýká. Uvedené hodnocení provedené žalovaným je ve shodě s judikaturou Nejvyššího správního soudu, který se opakovaně zabýval aktuální bezpečnostní situací na Ukrajině se závěrem, že „na Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.“ (srov. např. usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014-17, usnesení ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014-26, usnesení ze dne 18. 9. 2015, č. j. 2 Azs 194/2015-28, či usnesení ze dne 10. 12. 2015, č. j. 8 Azs 131/2015-24, ze dne 7. 3. 2018, č. j. 1 Azs 440/2017-17, ze dne 7. 6. 2018, č. j. 7 Azs 189/2018, ze dne 24. 9. 2018, č. j. 5 Azs 55/2017).

43. Přisvědčit lze i závěru žalovaného, že vycestování žalobce není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky (§ 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu).
44. Krajský soud po zhodnocení výpovědí žalobce, důvodů a okamžiku podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany a výše citovaných informací, nedospěl k závěru, že by žalobci v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy pro některý z důvodů dle § 14a odst. 2 zákona o azylu. Se závěry žalovaného a podrobným odůvodněním i této části rozhodnutí se soud plně ztotožňuje a dovoluje si na ně odkázat.
45. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že neshledal žádné vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci (§ 3 správního řádu), bylo rovněž řádně odůvodněno (§ 68 odst. 3 správního řádu), pochybení soud neshledal ani v případě opatření podkladů pro vydání rozhodnutí a jejich hodnocení (§ 50 odst. 2, 3 a 4 správního řádu), proto žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

V. Náklady řízení

46. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Žalovanému však žádné náklady v řízení před soudem nevznikly, a proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 11. června 2020

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně